

Quaderni di Meykhane

XII (2022)

Rivista di studi iranici.

Collegata al Centro di ricerca in "Filologia e Medievistica Indo-Mediterranea" (FIMIM)

Università di Bologna

دفترهای میخانه 1401/2022

ISSN 2283-3072

website: <http://meykhane.altervista.org/chisiamo.html>

cod. ANCE (Miur-Cineca) E225625

In memoriam Professor Ahmad Mahdavi Dāmghāni

به یاد استاد دکتر احمد مهدوی دامغانی

استاد دکتر احمد مهدوی دامغانی روز جمعه 27/3/1401 برابر 7/ ژوئن / 2022 در فیلادلفیا درگذشت. او در سیزدهم شهریور 1305 ه.ش در شهر مقدس مشهد در خانواده ای که همه عالمان دین بودند دیده به جهان گشود. مقدمات زبان فارسی و عربی و مسائل اعتقادی را در همان کودکی از پدر آموخت. آیه الله محمد کاظم مهدوی دامغانی اهتمام فراوان به تربیت فرزند داشت؛ از این رو علاوه بر آن که شخصا عهده دار تربیت و تعلیم فرزند گشت احمد را به همراه خود به مدرسه های طلاب علوم دینی که عهده دار تدریس در آنجا بود می برد تا از فضای روحانی و دیدار استادان زاهد و طلبه های سخت کوش بهرمنند گردد. آستان مقدس امام هشتم شیعیان جهان که هر روز دیده و دل آن کودک را به خود مشغول می داشت اندک اندک جان و روان او را با عوالم روحانی آشنا کرد و غلقه ی دوستی و محبت و سرسپردگی او را نسبت به اهل بیت پیغمبر تا آخر عمر تثبیت و روز به روز افزون تر کرد. آشنایی او با زبان فرانسه نیز از او آن کودکی در همان شهر آغاز شد و بعد ها به مراتب کمال رسید.

بنابراین در شهریور 1324 که برای ادامه ی تحصیل به تهران آمد جوانی درس خوانده دوستدار کتاب و صاحب قلم و تجربه ی فراوان بود. در تهران به دانشکده ی معقول و منقول (الهیات فعلی) راه یافت و از محضر استادانی بزرگ در داخل و خارج از دانشگاه بهره ها برد و سر انجام در رشته ی زبان و ادبیات فارسی به اخذ درجه ی دکتری نایل آمد. رساله ی دکتری ایشان تصحیح کشف الحقایق نسخی بود.

استاد دکتر احمد مهدوی دامغانی به محضر بسیاری از بزرگان علم و ادب و عرفان و کلام نائل آمد که من به سه تن از شاخص ترین آنها اشاره می کنم: استاد بدیع الزمان فروزانفر ، استاد سید عبدالکریم امیری فیروزکوهی و استاد عبدالحمید بدیع الزمان کردستانی.

هم شاگردی ها:

همدوره ای های استاد فراوان بوده اند که همه به بالاترین مقام های علمی و اداری دست یافته اند اما برجسته ترین آنها بدون تردید حضرت آیه الله العظمی سید علی سیستانی بزرگترین مرجع تقلید شیعیان در زمان حاضر و مقیم نجف اشرف اند. (مدتی پیش پاپ اعظم به ملاقات آیه الله العظمی سیستانی به نجف در عراق رفت)

استاد دکتر مهدوی در سال 1364 ه.ش ایران را به مقصد آمریکا ترک گفتند و در دانشگاه هاروارد به تدریس فقه و کلام اسلامی و ادب فارسی و عربی پرداختند. دانشجویان ایشان بیشتر استادان دانشگاه در کشورهای اسلامی بودند که برای تکمیل معلومات و گذراندن دوره های تخصصی به آن دانشگاه روی می آوردند.

آثار:

اغلب آثار منتشر شده از ایشان محصول اقامت در آمریکا و عبارت است از:

الف - مجموعه مقالات شامل:

- ۱) حاصل اوقات (تهران ، سروش ، 1381 ، ش)
- ۲) مقالاتی در حدیث دیگران (تهران ، تیر ، 1383 ، ش)
- ۳) یاد عزیزان در برگ ریزان (تهران ، علم و دانش ، 1390 ، ش)
- ۴) یاد یاران و قطره های باران (تهران ، موسسه اطلاعات ، 1394 ، ش)
- ۵) در برف پیری (تهران ، موسسه اطلاعات ، 1394 ، ش)

ب - تالیفات :

- ۱) از علی آموز اخلاص عمل (تهران ، تیر ، 1397 ، ش)
- ۲) رساله در باب خضر (تهران ، کتاب مرجع ، 1389 ، ش)
- ۳) شاهدخت و الاتبار شهربانو تهران ، دعا ، 1389 ، ش)
- ۴) در باغ روشنایی، گزیده ی حدیقه الحقیقه (تهران ، سخن ، 1382)
- ۵) گزیده ای از شعر سعدی به زبان عربی (کویت ، منشورات الباطین ، 2000 ، م)

ج - تصحیحات :

- ۱) المجدی فی انساب الطالبین (قم ، 368 ، ش)
- ۲) نسمة السحر بذکر من تشیع و شعر (تهران ، وزارت خارجه ، 394 ، ش)
- ۳) دیوان خازن (تهران ، میراث مکتوب ، 394 ، ش)
- ۴) ابو حشیات (ابو تمام) (تهران ، میراث مکتوب ، 390)

(د) فرزندان:

از استاد سه فرزند برومند بر جای مانده است که همه به بالاترین مراتب علمی رسیده اند؛ نام آور تر از همه سرکار خانم دکتر فریده مهدوی دامغانی (محمدی) است که تا کنون بیش از سیصد اثر از زبان های مختلف به فارسی و یا از فارسی به آن زبان ها برگردانده اند؛ در این میان ترجمه های ایشان از آثار دانشمندان و نویسندگان ایتالیا مشهورتر از آنست که نیاز به یاد آوری باشد (به عنوان نمونه: ترجمه ی کمدی الهی دانته).

(ه) ویژگی های اخلاقی :

استاد دکتر مهدوی دامغانی باید نمونه ی یک انسان کامل شناخت؛ او بسیاری دانی کارآموده، گرم و سرد روزگار دیده و از هر دیده و شنیده نکته ای آموخته بود. بخش اعظمی از جهان را در نور دیده و آثار و ویژگی های آن را به حافظه سپرده بود. دانشمندان، نویسندگان فلاسفه عمده ی جهان را می شناخت و از آثار آنان بهره ها برده بود. با آنکه حوزه ی معلومات او اسلام و ادیان و ادبیات فارسی و عربی بود هیچ فیلم سینمایی قابل ملاحظه ای نبود مگر آنکه دیده باشد با این همه بسیار افتاده و متواضع بود از آموختن و آموزاندن هرگز دریغ نداشت. به مال دنیا بی اعتنا بود، حتی حق التدریس های دانشگاهی خود را به نیازمندان و یتیم خانه ها اعطا می کرد، صد ها استاد و متبحر از دانش و بینش او سود بردند.

بنده نیز خوشه چین خرمن فضل و فضیلت آن بزرگ مرد بوده ام.

سید علی محمد سجادی
استاد زبان و ادب فارسی
دانشگاه شهید بهشتی تهران
سوم خرداد هزار و چهارصد و یک